

353 حیات

میانہ راٹما میانہ... ریباہ راٹا جیرو حیات قاتلم!...

ادارہ مرکزی :

آنقرہ دہ ، استانبول چادہ سندہ آنقرہ
معارف امینلکی پانندہ کی دائرہ

استانبول پوروسی :

استانبول دہ ، باب عالی چادہ سندہ رسیل پرشہ
ادارہ خانہ سی داخندہ کی دائرہ
تلفون : ۳۶۰۷

نسخہ سی ہربرہ ۱۰ غرورہ

سنہ لکی پوسہ ایلہ ۵ لرا
(اجنبی مملکتلر ایچین ۵ دولار)

ایونہ واعلان ایشلری ایچین استانبول پوروسی
مراجعت ایدیلر
یازی ایشلرلک مرجعی آنقرہ مرکزیدر

۱ نجی جلد

آنقرہ ، ۲۳ کانون اول ، ۱۹۲۶

صانی : ۴

مصابہ

انقلاب و حیات حقندہ تلقی

دوماژہ وسکینک « انسان و مدنیت حقندہ نظریہ » اسمندہ برکتانی وار . بورادہ مؤلف حیوان ایلہ انسانی مقایسہ ایدہ رکن شویاہ دیر : « حیوان بردفعہ ، انسان ایسہ ایکی دفعہ دوغار . آنہ و بابا یاوروسی دنیاہ کتیردکن صوکرہ بر دفعہ دہ جمعیت اونی تشکیل ایلہر . » اگر استقلال حربی و انقلاب ایچندہ پشہن نسلہ بونی تطبیق ایلہ مک لازم کلیرسہ بوکونکی تورک منور زمرہ سنک اوج دفعہ دوغدیغنی قبول ایلہ مک لازم کلیر . چونکہ ظفردن و انقلابدن اولکی تورک وطنداشتنک ایناندیغنی ، قیمت ویردیکی فکر و مؤسسہ لرلہ بوکونکی قناعتلری آراسندہ چوق فرق واردر . دینہ بیلیرکہ استقلال حربی و انقلاب ، تورک روحنی عادتا یکی باشند تشکیل ایلہ مشدر .

صوک انقلاب ایچندہ اولغونلاشان تورک نسلہ باقیکز ، بونلر دہا اول ایناندقلرینی بیراقشدر ، اولجہ لزومہ قانع اولمادقلری مؤسسہ لر قارشیسندہ لاقیدیانہ اموز سیلکوب کچرکن بوکون اولنلرک وجودینہ تحمل ایدہ مز بر حالہ کلشدر ، دون سادہ جہ آغر ویا چوق شعورلی اولارق حسرتی سزدکلری « مفکورہ بی » بوکون اوغرینہ جان ویرہ جک بر حقیقت اولارق قبول ایلہ مشلدر . بوندن بش سنہ اول مدرسہ نک

حیات تلقیلری آراسندہ کی فرق تحلیل ایلہ مک کافیدر : اسکی نسلک دیندار وزاهد دہ نیلن بر قسمنہ کورہ ، شویاشادیغمز حقیقی حیاتک ہیچ بر قیمتی بوقدی ، بو حیات اصل اخروی سعادتی استحصال ایچون برواسطہ دن عبارتدی . دنیاہ کچیردی کمز عمرک آخرتدہ کی سعادتی تأمین ایتمک یارامقدن باشقہ بر خدمتی اولامازدی . بویلہ بر اعتقاد بالطبع دنیوی حیاتمک قوتی غائب ایندیریر . یاشامق ، قابل اولدینی قادر قوتلی یاشامق ، املنی قیرار . شدید فعالیت ، زنکین ، پارلاق بر حیات املنی اویشدیریر . مکینجہ توکل ، غایت ابتدائی طرزده قناعتکارلق ، ہر شئی قضا و قدرہ عطف ... ہب حیات حقندہ کی بو تلقینک نتیجہ سیدر . غریبدرکہ بوندن بش سنہ اولنہ وارنجیہ قادر بعضیلری طادی توکلی قدرجیلکی قیرمق ایچون تورلو تورلو تاویلرہ کیریشمشلر ، سعادتک حقیقی مفکورہ نک آخرتدہ اولماسی اعتقادینی تسکذیب ایتمکسزین فردلرک دنیوی حیاتیہ قوت آشیلامغہ جالیشمشلردر . حالبوکہ بونک امکانی اولامازدی : یاسعادتی ایستہ کلریمزی شویاشادیغمز حیاتیہ آرایاجقدق اووقت البتہ توکلک ، قدرجیلکک معناسی قالمایا . جقدی ، یاخود حقیقی سعادتی بو عالمک خارجندہ کورہ جکدک ، او وقت شوفانی عمری استحقار ایلیہ جک ، اونی برواسطہ دن عبارت کورہ جک نہ بولورسہق اونکلا اکتفا ایلیہ جکدک . « حقیقی حیات » لک قیمتی حقندہ قناعتمز دیکشمکجہ ہر نوع ترقیہ مانع اولدینی ہر کسجہ کورولن سچیہ لردن قوروتولامازدق .

اوکندن کچن برمنورا کثریا اوکلا قیدانہ باقاردی بوکون برچوق تورک کنجک مقتلی اولان بویلہ بر مؤسسہ نک رؤیاسی کورمک بیلہ تحمل ایدہ مہ . یورز . دون « جمہوریت » ک سادہ جہ تحسرنی حس ایدہ بیلیردک ، بوکون ہرشی بہاسنہ اونی محافظہ یہ عہد ایتمشدر . دونکی منور ایچون سادہ جہ کندی نقطہ نظرینہ کورہ « دوغرو دوشونمک » کافی ایدی ، ایی دوشوندیکنہ ایناندیغمز فردلرہ « کامل انسان » دہیہ بیلیردق . بوکون یالکز ایی دوشونہ دکل ، دوشوندیکنی اجرایہ قادر اولان ، برشی یاراتا بیلہن ، دیکرلرینہ وطبیعتہ مؤثر اولانلرہ ، ایی وخیرلی وطنداش ، کامل بر فرد » دہیہ بیلیرورز .

بوتون بو نشانلر بزمہ کوستریورکہ یاقین بر ماضیہ نظر آ قیمت ویردی کمز حکملر دیکشمشدر . ذاتاً بر تحولہ « اجتماعی بر انقلاب » دہیہ بیلیمک ایچون اول امردہ جمعیت ، ماضیدن آیریش اولمالی ، یعنی دہا اول وجدانلردہ بر طوتان فکر و مؤسسہ لردن بر قسمی قیمتی غائب ایتمش بولونمالی ؛ دیکر جہتدن یکی قیمت حکملری ، یکیدن اینانیلان فکرلر ... روحلری صارمالیدر . استقلال حربی ایستہ بویلہ حقیقی بر انقلابی دوغورمشدر ، اولجہ اینانیلان بر طاقم فکرلر بوکون قورو برر موہومہ حالنہ کلش ، بوکا مقابل بوکون ایناندیغمز ، حصولی ایستہ . دیکمز یکی مفکورہ لر دوغمشدر .

انقلابمک تولید ایندیکی بو تحولک حقیقی معناسی کلا یابیلیمک ایچون عثمانلی ایمرطور لفتک صوک دورلرندہ مختلف زمرہ لرلہ بوکونکی نسلک

اجتماعيات

حياتلر وقابلرى

صوك ساعت غزته سنك ۸ تشرين اول ۱۹۲۶ تاريخلى نسخه سنده «توركيه معارفنده بنا سياستى» سرلوحه سيله بر مقاله نشر ايتشم . مقدمه سى شودر : «بوندن اون بيش سنه اول بركون بايزيد رشديه سى دينلن مكنتي زيارت ايتشم . بو مكنتك باشنده بوكون مع الاسف معارف خدمتدن آراش اولان قوتلى بر آدام بولونيور ، اك ابي خوجالرى اورايه طويلاقدن صوكرا اك ابي اصوللرله تربيه و برمه يه چاليشيوردي . بونلك مادي سفالتى ايسه صوك درجه ده ايدى : ديوارلرى رطوبتلى ، برجوق اوپله لرى كوشن آلاز ، دار و لوش ايدى . بر آرائى مدير ، بى تنفسخانه خدمتى كورن طاشلغه اينديردي . بوراده يوزلرجه جوجوق اوينايوردى . او زمان مكنتده اوپون حركت ، هپ مباح ايدى . بو حال صوك درجه نظر دقتى جلب ايتدى . بوتون جوجوقلر اطرافه داغيلوب صاغه صوله حركت ايدى جك يرده ساده ظيلايورلردى .!.. چونكه جوجوقلر كمقدارى جوق ، حال بوكه مسافه صوك درجه آزدي . اونك ايچون جوجوقلر محتاج اولدقلرى مسافه نقصاننى شاقولى حركتلرله تلافيه چابالايورلردى .!..

اوزمان شو سوال قافامده جانلاندى : «عجبا ، ديدم ، بر مكنتك حياتنده مسافه مكان ، قونفور ، طاش ، آغاچ ، باغچه نه درجه حاكدر ؟ .. و بو حاكيت مادي ساحه دن حركت ايدوب معنوى ساحه يه نه قادار كيره بيلور ؟ ..» بوكون بيله بو سوالك تام جوانى و برمه يورم . فقط بوكون ماده ايله معنائك برجوق يرلرده كي تساندى كي قابلرله ايچنده كي حياتلر تساندينه قوتله اينايورم . بو قناعتده يالكز دكل . حتى اونك وجوده كلسنده باشقالرينك ده خدمتى واردر : فرانسز روجايجيسى ريبونك «دقتك روحاني» آدلى كتابى بنده بوفكرى قوتلنديرن ايلك اثرلردن بريرد . ريبويه نظراً دقت صرف معنوى بر حادته دكلدر . اونك عضله ايله وضعيله صمبى بر علاقه سى واردر . هر نوع دقت كندينه مخصوص بردوروش بر باقىش ، بروضعت آليش ايتهر . شو حالده هر هوا ، هر اودا ، هر صانداليه ، هر اوطوروش هر نوع دقته هر نوع تفكره مساعد دكلدر ... دقت ايدن ذكالك كي دقت اينديرن ، زمانلر ، مكانلرده واردر . فرانسز اجتماعيچيسى دورقايك «آنه سوسبولوزيك» ده كي بعض نشرياتي ده بى بو مسئله ده جوق تنوير ايتشمدر : دورقايك اجتماعيك اولامورفو . لوزى سوسپال بختنده مطالله ايتك ايتهدىكي اولرى بالآخره اجتماعيك تكنولوزى قسنه صوقشدر . چونكه دورقايكه كوره اولر ، ايچنده ياشايان وعائله دينلن زمروى حياتك قابلرى در . اولرك جسامتى ،

تقسيمى ، وضعيتى ... هپ بو عائله لك اجتماعى طبعته كوره بردورلودر . بناء عليه نه قادار عائله انموذجى وارسه ارقاداد او انموذجى بولونماسى طبيعى در . ايچون ؟ .. چونكه اولر حقيقى حيات شرطلرندن زمان و مكان مناسبتلرندن خارج مجرد بر فكرك محصول دكل ، عائله لك حقيقى حياتيله ، احتياجلريله برلكده تشكىل و تحوّل ايدن اجتماعى آلترلدر . عائله ايله اولك بوتاريخى مناسبتنه باقوب حكم ايديله بيليركه برعائله آنچق كنديسنه لايق اولان قابى بولدينى زمان طبيعى حياتنه مظهر اوله بيله جكددر . او حقدده كي بو ملاحظه بوتون مكنتلره ، بوتون آتله لره ، حتى شهر دينلن اجتماعى وحدتلره بيله تشميل ايديله بيلير . بوفكرلر روحيات واجتماعيات علملرينك نظرى ساحه سنه منحصر قالماشدر . بو علملرى تطبيقه چالیشان پداغوجيا ساحه سنده ده راست كليورز : كنجللك آنچق آچيق هوا ده وقير محيطتده تربيه ايديله بيله جكنى ادعا ايدن «نيوسقول» لر ، «تهتول نووهل» لر مكنت تربيه سيله مكنت قايك تساندى باشقا برديله اعلان ايدن تصبطلردر . «فروبهل» ك مشهور تربيه واسطه لرندن فرقى بر تربيه طرزى ايجاد ايتديكى آكلانان ايتاليان تربيه جيسى «مونه صورى» هرشيدن زياته مكنت صيرالرينه اعتراض ايدنيور و ائريله اونلرى يقيور . نهره يه كيدله ، هانكى علمه صورولسه حياتلر ايله اونلرك مادي ظرفلرى آراسنده صيقى بر مناسبتك ، حقيقى بر تساندك بولوندوغنى ادعا ايدنلره راست كليورز . اساساً بو مسئله حس سليمك انكار ايديله جكي بر مېهلك مى طاشيور ؟ . خاير ! او حالده ايچون بنالره ، قونفورلره و كوزه لككره اعتراض ايدنيور ؟ .. چونكه «روح» حقدده مثبت اولمايان علمى اولمايان برقيمت حكمنى بيلمه يهرك طاشيورز . روح حياتى آكلايشمز نه مثبت بر روجايجينك ، نه مثبت بر اجتماعيچينك ، نه ده مثبت بر تربيه جينك آكلايشى در . بو آكلايش اورتا زمان صوفيسنك اسرار انگيز و ميكنن تلقيسى در .!.. اكر تلقيمز حقيقى وجانلى برتلقى اولسه ايدى ، اونك حريتى و اونك صبرورنى ايچون هيچ بر ماده يى ، هيچ برواسطه يى تحقير ايتمزدك ... «بزماده ايتمه يورز معنا ايتمه يورز ؛ شكل ايتمه يورز جوهر ايتمه يورز ، سوس ايتمه يورز تحصيل ايتمه يورز !...» ديه نلر يانه سويله دكلرينى بيلمه يورلر ، ياخود سويله دكلرينى اثبات ايدمه يه جك قادار فنا بيلدورلر ... توركيه بر انقلاب ياعش ، يكي بر روح قازانش در . مطلقا يكي بر طرف يكي بر قالب ايتهر . يكي توركيه ايچون يكي بر مكنت روحى لازمدر . بوروح يپ يكي بر مكنت بناسى ايتهر . نورك عائله سى يكي قيمتلر قازانشدر . بو يكي قازانجلرينى محافظه ايچون يكي بر طرفه محنا جدر . اى مفكوره جيلر ! مفكوره يى ايتهدىكي كز قادار تقديس ايديكز ، حقدر و حقكزدر . فقط ماده يى ده استحقا رايمه ييكز . خصوصيله اوليله بر ماده كه روحك قابى و قالبى در . اونسز مفكوره لر جملنه من ...

چامليجه ۷ كلون اول ۱۹۲۶

اسماعيل مفي

مليتجيك و دولت

دره سدن : ۲ ، ۱۲ ، ۱۹۲۶

مختلف ملتلك صوك تاريخى انكشاف صفحه لرينى تدقيق ايتديكمز وقت فه تودال دولتلرده هيچ بررول اوينامايان يكي برتلقى ايله ، ملت جيلكه (ناسيوناليزم) قارشى قارشى يه كليز . بو تلقى ايچين بو قادار كچ تشكىل ايتشمدر ، جوق محتشم آده لر ، اثرلر بر اقان كنيدش ماضيلر ؛ نه دن بو تلقى يه يابانجى قالشدر ؟ ايتشه بزي هرشيدن اول يكي تحليللره ، يكي مناقشه لره سوروكله ين مسأله بودر .

هيچ شبهه سز ، ملت جيلك ؛ قورو برادعا ، بر اجتماعى هياتدن فشقيران سز يلمش بر قوت غرورى ، رومانتيك بر يورد سه . كيسى ده كيلدر . بويله بر ملت جيلكى دولت ده نيله ؟ اك بوكك جمعيت مؤسسه سيله مقايسه يه قالفيشمق ، مثبت اساسلردن اهميتلى صورتده اوزا قلاشمق ديمكدر . چونكه : بز ، قوت غرورى ، رومانتيك يورد سه و كيسى آسكى يونانليرلرده ده ، روماليرلرده ده كوره بيليرز . اونك ايچين «ملت» تلقيسنه جانلى بر منطق و برهن عنصرلرى بوس بوتون باشقا ساحه لرده آرامق مجبوريتنده يز . عصر مزك علمى واجتماعى بررنك طاشيان مناقشه لرنده «كولتور» (حرف) كيبى ، «افكار عموميه» كيبى حدودلرى چيزيله مش برجوق عمومى مفهوملره تصادف ايدهرز . «ملت جيلك» مفهومى ده بويله برشيدر . فاقاط عمومى حياتده بو قادار كنيش بر اهميت قازانان «ملت جيلك» مفهومى ، شيمدى يه قادار اساسلى و مثبت بر صورتده تحليل ايديله مشدر . آلمان ياده ، ايتالياده ، فرانسه ده بو موضوعله مشغول اولانلرك يازيلرى ، بزه حقيقى براطمينان و بره جك ماهيته ده كيلدر . ملت جيلكى ، بعضلرى ياشانان فعال بر كولتور طرزنده آكليور ، بعضيلرى ده اونى دوغروندن دوغرويه بردولت شعورى تلقى ايدنيور . عجباً حقيقت نه دن عبارت ؟

آوروپانك مختلف ساسى تشكىلرنده «ملت جيلك» تلقيسنك مختلف انكشاف دوره لرى واردر . بز ، بونى ايله ريده تدقيق ايديه جكز . فاقاط شونى سويله مك ايتهرزكه ، بو مختلف انكشاف دوره لرى ؛ بزه «ملت جيلك» تلقيسنك جوق كنيدش حيات ساحه لرى ايله علاقه دار اولدوغنى كوسه رر . بز ، بوراده كوچوك بر مقايسه ياقى مجبوريتنى حس ايدنيورز : فرانسز ملت جيلكى ؛ ايلك دورلرنده «دولت عله دارى» در . چونكه ، بو تلقى يى دوغوران محيط ايله آسكى دولت مؤسسه سى آراسنده هر خصوصه جوق كنيش فرقلى واردر . آلمان «ملت جيلكى» ايسه تماميله بونك عكسنددر . چونكه ، بو تلقى ؛ دولت محيطنه منسوب زمهره ده جانلانشدر . بز ، بو ايكي ملتك او دوره عائد فلسفى دولت تلقيلرينى مقايسه ايتديكمز وقت ده عبنى نتيجه يه واريوز . بو يالكز فرانسز و آلمان «ملت جيلك» تلقيسنه عائد بر خصوصيلك ده كيلدر ؛ بز بونى ايتاليان ، روس ، آلم ... «ملت جيلك» تلقيلرنده ده بولورز . اونك

ایچین مانترله؛ «ملت جیلک» تلقیلری، ملی ایده آللری (مفکوره) آراسنده جدی مناسبلر آقامی مجبوری واردر. ملترله «ملی ایده آللری» آراسنده کی رنگار، تحالقلر؛ «ملت جیلک» تلقینک دولته اولان علاقه سنی دها زیاده اهمیتله ندیریر. چونکه فعال اولامایان، یالکز افلاطونی بر ماهیت کوسته رهن بر «ملت جیلک» ک حقیقه مثبت بر قیمتی یوقدر؛ «ملی دولت» ده، بویه بر وضعیتده نهایت بر «دولت» در، فاقاط ملی دکیل.. دیک اولویورکه؛ دولت مؤسسه سنده «افاده نه» ملت جیلک جوق باشقا بر قاراقته ری اولمالیدر. اشته بز، اونک ایچین، ملت جیلک تلقینسی تحلیل ایده رکن دولته اولان ارتباطلری ده مناقشه اتمک ضرورتی حس ایدیورز. بز، «ملت جیلک» تلقینک فرانسه دن، آلمانیدن الخ.. آلیمنش بر «شی» اولدوغنه قانع ده کیلز. بزده نیجه جیلر، به رغسونجیلر، دورقه ایجیلر، قوجه جیلر اولایلیر. فاقاط ملت جیلکی بویه برشی ظن اتمک، اونی هیچ آکلاماق دیمکدر. چونکه «ملت جیلک» جوق باشقا ویا شایان بر موضوعی (اوبزه) واردر: جمعیت. بزم جمعیتک انکشاف صفحه لر ایله فرانسه جمعیتی جوق مختلف منظره لر کوسته ریر. تاریخ و ملت جیلک تلقینسی بری برندن آریلاماز. بوتون اختلالر، انقلابلرده بویه در. فاقاط بز، مناقشه لرمزده یالکز خارجی بکزه ییشلره کوره قرار ویرمه یه آلیشمشدر. بوندن دها خطالی برشی تصور ایده مه بز. بز ملت جیلک تلقینک انکشاف صفحه لرینی تدقیق ایتدی کمز وقت اهمیتلی فرق لری دها یاقیندن کورمش اولاجز. «ملت جیلک» تلقینک بزه آجدینی تدقیق ساحه سی جوق کنیشدر. ملت تلقینسی نه در، ماهیتی نه در؟ سوا لک جوانی، بز، بو تلقینک کچیردیکی تشکل دورلرندن آلابیلیرز. اشته بز، کله جک مقاله مزده بونی تحلیل اتمه یه چالیشاجز.

م. نرمی

امریقاده اجتماعی سعی ساحه سنده

نهل کوردم؟

۲

اجتماعی مرقبوس نصل بایلیر؟

جمعیتک ایچنده موجود خسته لق و بوزوقلقلری تداویده کی غایه فردی دکل اجتماعیدر. شیمدی یه قدر موجود مؤسسه لر فردی دوشونمش، بوخسته لقلری فرد یاردم ایله تداوی یه باشلامشدر. اجتماعی سعیک غایه سی فردی اصلاح ایده رک جمعیه مفید قیلمق، اجتماعی صلاح و ترقینی تأمین اتمکدر. بو اصولک ایچنده ایجاب ایده رسه فردی فدا ایده ر. بو اجتماعی ترقی و صلاحی تأمین کیمک وظیفه سیدر؟ آرزو ایده ر هر فردکی؟ حکومتکی، دینکی، یا خود ده قانون شناسلرک ایشیدر؟ ذره ذره هپسک فقط

کل حالنده هیچ برینک دکدر. اجتماعی ترقی و صلاحی تأمین ایچون جمعیتی تدقیق اتمک، ما کنه یه سقطلق ایراث ایده ر بوزوقلقلری بولق، بونلری تولید ایده ر سبیلری، اختیارجلری، قوتلری، جریانلری کشف اتمک علمک ایشیدر، بوده اجتماعیاتک حدودی داخلنده در؟ بناء علیه اجتماعی تشکیلاتلرک وظیفه سیدر. بردوقتور نصل فردک خسته لقلری بر جوق فیزیک قانونلره و اصوللره استناد ایده رک جمعیتی تشخیص ایدر، ینته بو علمدن آلدینی اصوللره تداوی ایدرسه بر اجتماعی دوقتورده اجتماعی قانونلره و اصوللره استناد ایده رک جمعیتی تشخیص ایدر. ینته بو علمدن آلدینی اصوللره تداوی ایده ر.

بر جمعیت ربا جماعت ناصل مرقبوس ایدیلیر؟

بر جمعیتک حرشی، تاریخی، اجتماعی مؤسسه لرینی اجتماعیات علمی تدقیق ایدر. فقط بوتدقیق یالکز نظریه لر و مشاهده لر استناد ایتدی ریمک حقیقی نتیجه یی استحصاله مانعدر. جمعیتک اسکلتی میدانیه چیقارمق ایچون حیاتک ایچنه اتمک، وقعه لر، حادثه لر، حیاتک ایچندن طویلامق لازمدر. بر جمعیتی بر جمله ده تدقیق تطبیق امکانی اولیان برشیدر. بونک حدودینی کوچولتمک، تدقیق معین و محدود بر دائره ده یایمق هم دها عملی، هم دها فنی اولمق امکانلری حاضرار. مثلا یالکز آنقره یه، یالکز استانبوله عا ئده بر تدقیق نتیجه یی استحصال ایچون دها فائده لی در. بر اجتماعی دوقتورک وظیفه سی اولای ایچنه کیردیکی محیطی تدقیق ایله موجود وضعیتلری، خسته لقلری تثبیت اتمکدر. بونک ایچون ده جمعیتک عمومی ما کنه سنی تشکیل ایده ر خصوصی هر مؤسسه یی کندی ساحه سنده تدقیق اتمک ایجاب ایدر. مثلا عا ئله، مکتب، صحی مؤسسه لر، جمعیتلر، عمله، حکومت، بلدییه کی اجتماعی، اقتصادی، تربیوی، سیاسی مؤسسه لر، اجتماعی مسئله لری آیری آیری تحلیل و تدقیق اتمک شرطدر.

بوتدقیق ده ایکی صورته قابلدیر: یا خصوصی ویا عمومی اولور. اگر یالکز معین بر شیئی، فرضا یالکز مکتبلری و تربیه تشکیلاتی تدقیق ایده جکسه تدقیق یالکز بوساحه ده حاضرار. اگر عموم جماعتک (جماعتی بوراده قومونته مقابلی اولار ق قوللانیورم) اختیارلری کشفه چالیشیورسه هر مؤسسه یی بردن تدقیق ایدر.

تدقیق ایستر عمومی ایستر خصوصی اولسون یا فنی ویا عملی اولور. عملی تدقیق دها زیاده مشاهده لره استناد ایدر. مثلا بر شهرک صحتی عملی شکله تدقیق ایدرکن عددلرک، ایستاتستیکلرک یاردیمندن زیاده مشاهده لره استناد ایدر. مؤسسه لری زیارت ایدر، بواشدن مشول قوتلره کوروشور، بو تدقیقندن چیقاردینی نتیجه لره استناد ایدر. فقط فنی بر تدقیق جمعیتک اسکلتی میدانیه چیقارمق ایچون عددلره، ایستاتستیکلره، وقعه لره استناد ایدر. بوتون وقعه لر جمعیتک ایچندن طویلار.

بو وقعه لر جمعیتک ایچندن نصل طویلانیر؟ تدقیقه کیتدی ککمز مؤسسه نک صاحبی سزدن کندی مؤسسه سنه

عا ئده هر قصوری صافلامق ایستر. سزک کوره جککمز قصور ویا باجفکمز تقیددن بورقار. اشته بو آدمه اولای تدقیقک ماهیتی کلامق مجبور یئنده سکز. تدقیقک غایه سی بو مؤسسه یی و صاحبی تقید دکدر. ایچنده نه قصورلر واردر، بو قصورلرک سبیلری نه در، بوسبیلر نصل ازاله ایدیله بیلیر؟ تقیددن، قصد اجتماعی صلاحی تأمیندر. بو آدمه شونی ده اوکرتمک لازمدرکه باشنده بولوندیم. مؤسسه کندی نک دکل جمعیتکدر. بو قصورلری صافلامق وظیفه سنه اخانت ایتمش اولیور. بالعکس قصورلری کوسترمکه یاردم ایتلی، تداویسی خصوصنده لازم اولان عملی و سائر تدبیرلر حقنده کی فکرینی تدقیق هیئته بیلدیرمکه کندی موظف طایمالی در. تدقیقه باشلامازدن اول بو آدملری حاضرا ماق، تدقیقک مثبت بر تقید و تداوی غایه سنی استهداف ایتدی کنه اونی اقناع اتمک لازمدر. ایکنجی درجه ده فردلری حاضرا ماق ایجاب ایدر. اولرده شرائط صحیه نک تطبیق ایدیلوب ایدیلدیکی، مجبوری تحصیلدن قاجیرلش جوجوقلر موجود اولوب اولمادیقی، اوده فرنکیلی ویا سائر ساری خسته لق بولنوب بولونمادیقی کلامق ایچون عا ئله لرک ایچنه کیرمکه مجبور سکز. فقط علی العاده فرد بونی شخصی حریت و مصونیتته بر تجاوز عد ایدر. بو آدمه تحصیلدن قاجیردینی جوجوغک کندی نه عا ئده اولدینی قدر جمعیه عا ئده اولدینی کلامق، و بوتدقیقک اونک اونده کی خسته لنی، سفالتی کیدرمک و درد لرینه چاره بولمق قصدیله یاییلدیفته اقناع اتمک لازمدر.

اوچنجی درجه ده حکومتک، منور زمره نک، دارالفنونلرک، کوکللی اولار ق چالیشاجق فرد و مؤسسه لرک یاردم و اشتراکنی تأمین ده موقیت عامللرندن بری وبلکه ده اک مهمیدر.

مرقیقک اصولی

جمعیتده کی خسته لقلری میدانیه چیقارمق ایچون یاییلان بوتدقیق نظربدن زیاده عملی در. بوتدقیق ایله الده ایدیلن نتیجه لر، وثیقه لر، عالمله یکی نظریه لر وضعنه و جمعیتک حال حاضرده کی موقعی و کیدیشتی تعیینه خدمت ایدر. تعقیب ایدیله جک اصولک برنجی شرطی: تدقیق اداره ایده جک اولان هیئت تعییندر. بو هیئت بر اجتماعی، بر اجتماعی دوقتور، بر تربیه جی، بردوقتور، بر حقوق شناس، بر اقتصادجی، بر زراعت متخصصی، برده دیپلوماتدن متشکل اولمالیدر. تدقیق هیئتک مانیوه لاسنی بو هیئت تشکیل ایدر. بونلر بالاخره کندیلری رئیس اولمق شرطیه اجرا هیئت تشکیل ایدرلر. مثلا مملکتک شرائط صحیه سنی، اولرک شرائط صحیه سنی، خسته خانه و بیمارخانه لر، صحیه دائره سنک فعالیت و اجرا آتی، اصوللری بردوقتورک تدقیق ایتسی قابل دکدر. اجرا هیئتک رئیس اولان دوقتور بوتدقیق یایمق ایچون ایجاب ایده ر ارقداشلری تدقیق هیئتک موافقتیه تعیین ایدر. اجرا هیئت ده اوچنجی درجه ده چالیشاجق اولان عملیه یی بارالی و کوکللی اولار ق تدارک ایدر.

۲ - مقصدک تعیینی: تدقیق هیئت بوتدقیق